

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝΠροπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών: **Δημόσια Διοίκηση**Θεματική Ενότητα: **ΔΗΔ11 - Βασικές Αρχές Δημοσίου Δικαίου**Ακαδ. Έτος: **2021/22 Α' (Εαρινό εξάμηνο)****ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: 2^η Μικρή Εργασία****ΘΕΜΑ**

«Κατά τη γνώμη σας σε ποιες συνταγματικές διατάξεις περί θεμελιωδών δικαιωμάτων θα μπορούσε να βρει θεμέλιο ή εμπόδιο η προστασία του δικαιώματος της γυναίκας στην άμβλωση;»

Ενδεικτική επίλυση**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Το δικαίωμα στην άμβλωση: Συνταγματική θεμελίωση και ο περιορισμός αυτού	3
Συμπέρασμα	6
Βιβλιογραφία	

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το ζήτημα του δικαιώματος στην άμβλωση, του οποίου δεν υπάρχει ρητή συνταγματική πρόβλεψη. Οπότε, αναζητάται η συνταγματική θεμελίωσή του σε άλλα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα ως ειδικότερη έκφραση αυτών, ενώ εξηγείται και το ζήτημα εάν υφίσταται σύγκρουσή του με άλλα δικαιώματα.

Το δικαίωμα στην άμβλωση

Συνταγματική θεμελίωση και ο περιορισμός αυτού

Το ελληνικό Σύνταγμα δεν ρυθμίζει ρητά το ζήτημα των αμβλώσεων, δίχως ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν συνταγματικές διατάξεις που να σχετίζονται με αυτό. Συγκεκριμένα, συνταγματική θεμελίωση του δικαιώματος στην άμβλωση μπορεί να αναζητηθεί στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος κατά το οποίο «Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη». Το άρθρο, λοιπόν, αυτό προστατεύει την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, η οποία συμπεριλαμβάνει και την αναπαραγωγική ελευθερία, το δικαίωμα δηλαδή του καθενός μας να αποκτήσει ή να μην αποκτήσει παιδιά. Επίσης, το δικαίωμα στην άμβλωση μπορεί να θεμελιωθεί και στην παρ. 2 του άρθρου 5 του Συντάγματος σχετικά με το δικαίωμα του σωματικού αυτοκαθορισμού ως απόρροια της προσωπικής ελευθερίας, και συγκεκριμένα την προσωπική ελευθερία της εγκύου να γεννήσει υγιές παιδί. Συνταγματικό θεμέλιο της άμβλωσης μπορεί να αποτελέσει το δικαίωμα στην ζωή και στην υγεία του άρθρου 5 παρ. 5. (Σπυρόπουλος, Κοντιάδης, Ανθόπουλος & Γεραπετρίτης, 2017:82-89)

Εκτός από το άρθρο 5 του Συντάγματος, υπέρ του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης της γυναίκας, συνηγορεί το άρθρο 9 του Συντάγματος σχετικά με το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, που αντιστοιχεί στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και συνδέεται στενά με την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας (άρθρο 5 παρ.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

1 Σ). (Ακριβοπούλου&Ανθόπουλος,2015:125). Θεμελίωση του δικαιώματος στην άμβλωση μπορεί να αναζητηθεί και στο άρθρο 7 παρ. 2 του Συντάγματος περί απαγόρευσης των κάθε είδους προσβολών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, και εν προκειμένω της γενετήσιας αξιοπρέπειας. Το άρθρο 7 παρ. 2 έχει εφαρμογή και στην περίπτωση άρνησης ενός γιατρού να πραγματοποιήσει τεχνητή διακοπή της κύησης για συνειδησιακούς λόγους. (Ακριβοπούλου&Ανθόπουλος,2015:124-125)

Από την άλλη, το δικαίωμα στην άμβλωση συγκρούεται με το δικαίωμα του εμβρύου στη ζωή, ως η προοπτική της ανθρώπινης ζωής, με βάση το άρθρο 2 παρ. 1 και ειδικότερα το άρθρο 5 παρ. 2 του Συντάγματος. Ωστόσο, από συνταγματική σκοπιά το έμβρυο δεν έχει δικαιώματα, καθώς φορείς του δικαιώματος στη ζωή είναι πλήρη και αυτοτελή πρόσωπα, τα οποία υφίστανται από τη γέννηση και εξής. Πριν από τη γέννηση δεν μπορεί κανείς να κάνει λόγο για την ύπαρξη υποκειμένου («προσώπου»). Έως τότε το έμβρυο θεωρείται ως ιδιότητα του γυναικείου σώματος, αφού συνδέεται οργανικά με το σώμα της μητέρας. (Βλαχόπουλος, 2017:105). Οπότε, το κυοφορούμενο για να θεωρηθεί υποκείμενο/πρόσωπο ως πλήρης ανθρώπινη οντότητα κατά το δίκαιο και άρα φορέας συνταγματικών δικαιωμάτων θα πρέπει να γεννηθεί ζωντανό, ώστε να πάψει να είναι βιολογικά εξαρτημένο από την κυοφορούσα και να διαθέτει βιολογική αυτονομία και αυτοσυνείδηση. Επομένως, καταρχήν δεν νοείται δικαίωμα στη ζωή του εμβρύου, το οποίο να αντιτίθεται στα δικαιώματα της εγκυμονούσας για διακοπή της κύησής της βάσει του δικαιώματος αυτονομίας που αυτή φέρει, καθώς η έγκυος αποτελεί αυτοτελή και αυθύπαρκτη προσωπικότητα ενώ το έμβρυο, ως αντικείμενο δικαϊκής προστασίας, δεν αποτελεί πλήρης ανθρώπινη οντότητα σαν υποκείμενο δικαίου παρά μόνο αν γεννηθεί ζωντανό. Στην ελληνική έννομη τάξη οι αμβλώσεις είναι επιτρεπτές με το Ν. 1609/1986, όπου στο άρθρο 1 αυτού καθιερώνεται υποχρέωση της Πολιτείας για την προστασία της υγείας της γυναίκας, να παρέχει περίθαλψη σε οργανωμένες νοσηλευτικές μονάδες κατά την τεχνητή διακοπή της κύησης. Επί πλέον, κατά το άρθρο 304 του Ποινικού Κώδικα, η τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης δικαιολογείται α) για την προστασία της ζωής ή της υγείας της

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

εγκύου, χωρίς χρονικό περιορισμό, β) ως ελεύθερη επιλογή της εγκύου, μέχρι τη 12η εβδομάδα της εγκυμοσύνης, γ) για λόγους παθολογίας του εμβρύου, μέχρι την 24η εβδομάδα της εγκυμοσύνης και δ) για «κοινωνικούς» λόγους (σε περιπτώσεις αιμομιξίας ή βιασμού), μέχρι τη 19η εβδομάδα της εγκυμοσύνης. Η πρόβλεψη των ανωτέρω (ν.1609/1986 και άρθρο 304 ΠΚ) μόνο ως συνταγματικά επιτρεπτές μπορούν να νοηθούν κατά παραδοχή του κανόνα περί συνταγματικότητας όλων των νόμων.

Συμπέρασμα

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η άμβλωση εγείρει το ζήτημα εάν αυτή προκαλεί την σύγκρουση της αξίας της ζωής του κυοφορουμένου με την αυτονομία της γυναίκας που κυοφορεί. Η αυτονομία της εγκύου αναλύεται σε σειρά θεμελιωδών δικαιωμάτων και με την επιλογή της διακοπής της εγκυμοσύνης, προτεραιότητα δίνεται στην αυτονομία της γυναίκας, ως υπέρτερου αγαθού από τη ζωή του κυοφορουμένου.

Βιβλιογραφία

Ακριβοπούλου,Χ. & Ανθόπουλος,Χ. (2015). *Εισαγωγή στο Δίκαιο και στους Συνταγματικούς Θεσμούς*. Ζωγράφου. Εκδ. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Βλαχόπουλος, Σπ. (2017). *Θεμελιώδη Δικαιώματα*. Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.

Σύνταγμα: Άρθρα 2, 5, 7, 9 παρ. 1

Σπυρόπουλος,Φ. και άλλοι (2017). *Σύνταγμα κατ' άρθρο ερμηνεία*. Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας

Ν. 1609/1986 «Τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης και προστασίας της υγείας της γυναίκας και άλλες διατάξεις»

Ποινικός Κώδικας άρθρο 304

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

ARNOS
Online Education

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Σολωμού 29 Αθήνα τηλ: 210 38 22 157 info@arnos.gr www.arnos.gr